

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la «Redacţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»

in
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XII.

Blaş 5 Iulie 1902.

Numérul 27.

Cătră P. T. Cetitorii.

Aflându-ne la începutul sem.
al II. al a. 1902. ne luăm voie a
ruga cu căldură pe toţi st. cetitori
al nostri să grăbescă cu achitarea
abonamentelor restante.

Plătitorilor regulaţi le mul-
ţămim pentru viul interes ce do-
vedesc causei pentru care luptăm
şi îi rugăm şi pe mai de parte de
binevoitorul sprijin.

Administraţiunea.

EPISTOLA ENCICLICĂ
a Preasfinţitului Domnului nostru
Leo XIII.
despre preasfinta Eucharistie.

Venerabili Fraţi!

Salutare şi binecuvîntare Apostolăscă!

(Continuare.)

Şi o, de s'ar gândi şi de s'ar îngriji cum
se cuvine de viaţa cea večnică mai ales
aceia, cari să în virtutea minţii sale celei
alese să în a hărniciei sale să în a au-
torităţii sale să în puterea de a îndrepta afa-
cerile lumii şi ale ómenilor. Vedem înse şi
deplăngem, cum cel mai mulţi socotesc, că
să împărtaşit lumii o viaţă nouă şi încă
fericită prin aceea, că îndemându-o o zoresc,
ca cu grabă învăpăetă să se silescă spre
tot felul de lucruri folositoare şi minunate.
Căci ori în care parte ne-am îndrepta pri-
virile, societatea ómenescă, dacă gustă o
tignă străină mai virtos de cât recerută de
Dumnezeu, e neliniştită şi îngrijată, în tocmai
pe cum e, cel ce se sguđne de ferbinţela
frigurilor: în vreme ce se silesc neodihnită
spre bunăstare şi se încrede singur numai
într'însa, umblă în urma ei, pe când ea fuge,
şi se alipeşte de ea, pe când ea dispăre.
Căci ómenii şi societăţile civile sînt de la
Dumnezeu în chip necesar, şi în tocmai așa
nu pot să trăiescă, să se misce, să se vărsescă
nici un lucru bun în nimeni altul, fără
numai în Dumnezeu prin Isus Christos, prin
carele se revarsă din destul toate cele bune
şi alese. — Dară isvorul şi obrăşia tuturor
bunătaţilor acestora este mai ales prea-
sfinta Eucharistie; căci ea nutreşte şi sus-
ţine viaţa aceea, de dorul căreia sîntem
cuprinşi așa de tare, şi așa înmulţesc până

la nesfârşit şi dignitatea ómenescă, carea
pare acum a ave un preţ așa de mare.
Căci ce lucru pôte, să fie mai mare şi mai
de dorit, de cât a se face după putinţă
părtaş şi soţ al firii dumnezeesci? Era
lucrul acesta ni-l dă Christos mai ales în
Eucharistie. Dinsul cu mijlocirea darului
înaltă pe om printr'însa la cele dumnezeesci
şi şi-l împreună şie-şi în chip mai strîns.
Acea e adevă deosebirea dintre mîncarea
trupului şi dintre cea a sufletului, că cea
dintăiu se preface în noi, era cea de a doua
ne preface pe noi în sine; şi de aceea pune
s. Augustin în gura lui Christos însu-şi cu-
vinţele: „Nu tu mă vei schimba pe mine în
tine, în ce chip faci cu mîncarea trupului tău,
ci tu te vei schimba în mine.“¹⁾

Era din Taina această cea mai de frunte,
în carea se vede mai ales, în ce chip se
altuesc ómenii în firea dumnezeescă, tot
ei dobîndesc creşterile cele mai mari în toate
virtuţile cele de preste fire. Şi anume mai
întăiu în credinţă. Adevărat că credinţa în
toate timpurile a avut împotrivorii; ea bine
că înaltă minţile cu cunoşcinţa lucrurilor
celor mai preţioase, dară totuşi pare de altă
parte a pleca jos acele-şi minţi prin aceea,
că descoperă, cele ce sînt preste fire, înse
retace, în ce chip sînt acelea. Dară deja
din timpurile cele mai vechi s'au combătut
credinţa din amîndouă punctele aceste de
vedere; apoi s'a estins şi s'a aprins cu mult
mai tare lupta această şi a ajuns deja așa
de de parte, cât se susţine, că nu este
nimic preste fire. Era acum spre a înoi
puterea şi căldura credinţei nu este nimica
mai potrivită ca taina Eucharistiei, carea în
chip deosebit se numeşte „taina credinţei“:
în taina această una se cuprind adevă cu o
bogăţie şi felurime deosebită de minunată.
câte sînt preste fire: „Amintire a făcut minu-
nilor sale milostivul şi înduratul Domnul, hrană
a dat, celor ce se tem de dinsul“ (ps. 110,
4). Pentru că Dumnezeu toate câte sînt
preste fire, le-a referit la Întruparea Cuvîntului,
prin carea să restaureze mînuirea neamului
ómenesc. În ce chip, zice Apostolul: „Carea
mai înainte o a pus — ca toate să le în-
tomezeze întru Christos, cele din ceruri şi
cele de pe pămînt, întru dinsul“ (Ef. 1. 9
ur.). Era Eucharistia după mărturisirea
sfinţilor Părinţi are, să se socotescă de o
óre care continuare şi largire a Întrupării.
Doră printr'însa substanţa Cuvîntului celui
întrupat se unesc cu ómenii singuratici, şi
se înosec în chip minunat jertfa cea prea-
înaltă sevărşită în muntele căpătinel, ceea
ce o a prevestit Malachie zicînd: „în tot
locul se aduce numele meu jertfa curată“
(Mal. 1. 11). Şi minunea această, carea în
felul său e cea mai mare dintre toate mi-
nunile, o însoţesc minuni nenumărate; aci
se suspind adevă toate legile firii: substanţa
întregă a pînii şi vinului se schimbă în
trupul şi sîngele lui Christos; puterea dum-
nezeescă păzeşte speciile pînii şi vinului,

fără ca ele să albă vre un lucru de subiect;
trupul lui Christos dobîndesc atâtea locaşuri,
în câte locuri se sevărşesc Taina această
de o dată. Şi pentru ca cu atît mai tare
să se încordeze supunerea minţii ómenesci
faţă cu o Taină așa de mare, îi staî așa
zicînd întru ajutoriu minunile, cari s'au făcut
întru gloria ei în timpurile mai vechi şi în
ale noastre, şi cari le dovedesc monumente
publice şi alese, ce există în multe locuri.
Vedem deci, că Taina această nutreşte cre-
dinţa, dă creştere minţii, combate nă-
scocirile raţionaliştilor, şi luminează fórt
mult rînduela lucrurilor celor mai pe sus
de fire.

Dară pe cum am atins mai la deal,
causa pentru slăbirea credinţei în lucrurile
cele dumnezeesci nu e numai sumeţia, ci şi
stricăciunea inimii. Căci de-a rîndul se
dovedesc, că cu cât sînt mai bune mora-
vurile óre cul, cu atîta este ei şi mai înde-
mănat întru a pricepe, pe când dimpotrivă
însă-şi filosofia păgână a aflat şi înţelepciunea
dumnezeescă (Int. 1, 4) încă a învăţat, că
plăcerile trupesci timpesc minţile; cu atît
mai virtos întunecă plăcerile trupesci în
lucrurile cele dumnezeesci lumina credinţei,
ba o şi sting întru pedepsă dréptă a lui
Dumnezeu. Era în zilele noastre arde cu
flacăra poftea cea nesăturată după plăceri,
şi-i otrăveşte pe toţi de pretutindenia deja
din pruncia cea mai fragedă ca şi óre care
molipsire de bôlá. Dară avem în preasfinta
Eucharistie un mijloc preabun împotriva
rêului acestuia fórt grozav. Căci ea întăiu
şi mai întăiu înmulţind dragostea pune frîu
poftei; zice adevă s. Augustin: „Nutrirea ei
(a dragostii) este scărîrea poftei; desevăşirea
ei este stîrpirea poftei.“²⁾ Afară de aceea
preafeciorescul trup lui al Isus pune frîu în-
drăznelii trupului nostru, în ce chip învăţ
Ciril Alesandrianul: „Căci Christos petrecînd
întru noi adórne legea trupului, carea turbă
în mădulirile noastre.“³⁾ Bă şi rodul Eucha-
ristiei este singur în felul său şi preambu-
catoriu, în ce chip l-au prevestit şi cuvîn-
tele Profetului: „Că ori ce e bun, al lui
(Christos) este, şi ori ce e ales, de la el
este, grău tinerilor, şi vin cu bua miros la
fecióre“ (Zach. 9, 17). Se înţelege adevă
aci puternicul şi statornicul gând al feciórii
celei sfinte, carele înfloreşte din zi în zi
tot mai cu îmbelşugare în Biserica catolică,
cu toate că lumea se supune plăcerilor; şi
se scie preabine, cât de mare folos şi podóbă
isvorece din această pe sama religiei şi chiar
şi pe a societăţii ómenesci. — Mai adange, că
Taina această întăreşte în chip minunat spe-
rarea bunătaţilor celor večnice şi încre-
derea în darurile ajutoriului lui Dumnezeu.
Căci silinţa spre fericire, carea e sădită şi
înăscută în inimile tuturor, se împintenă tot
mai tare prin firea cea înşelătoare a bunurilor
pămîntesci, prin volnicia cea nedreptă a
ómenilor celor fărădelege şi în sfârşit prin

¹⁾ De diversis quaestionibus LXXXIII. quaest.
XXXVI.

²⁾ L. IV. c. 2. in Ioan. 6, 57.

³⁾ Conf. L. VII. c. 10.

„SUVENIR DE BLAŞ“

cuprinde diferite vederi din Blaş de o frumşeţă admi-
rabilă, şi executate artistic.

Costă numai 1 oor.

nevoile cele alalte ale trupului și ale sufletului. Era acum preasfânta Taină a Eucharistiei este cauza și arvuna fericirii și gloriei și a nume nu numai pe sama sufletului, ci și pe a trupului. Ea îmbogățește adică sufletele cu multime de bunătăți ceresce și de o dată varsă într'insule bucurii de cele mai dulci, cari întrec pe de parte ori ce calcul și așteptare a oamenilor; ea le susține în necasuri, le întărește în lupta virtuții, le păzește întru viața cea vecinică, și le duce la ea ca și o merinde bine gătită. Era în trupul cel slab și trecătoriu Jerifa aceea dumnezească varsă învierea fitore; trupul cel ne-nuritoriu al lui Christos samենă adică semința nemuririi, ca ea la timpul său să încolțească. Amindouă bunătățile acestea, cari provin din preasfânta Eucharistie. Biserica le-a propus în tot de una în învățătura sa urmând lui Christos, celui ce a susținut: „Cel ce mănâncă trupul meu, și be sângele meu, are viața vecilor, și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi“ (Io. 6. 54). — În legătură cu lucrul acesta este de mare moment, să socotim, că Eucharistia vestes e omului creștin lipsa de a se înfrîna în chip măntuitoriu, fiind ea rinduită ca „amintirea neîncetată a patimii lui“.¹⁾ Isus a zis adică preoților celor dintăiu: „Acésta să o faceți întru amintirea mea“ (Lc. 22. 19) adică acésta să o faceți întru amintirea durerilor, amărăciunilor, spaimelor și a morții mele celei de pe cruce. De aceea taina și de o dată jerifa acésta este pentru toate timpurile neîncetată îndemnată spre pocăință și spre silința cea mai mare în totă privința, și de o dată și osindirea gravă și aspră a plăcerilor acelora, cari oamenii cei preasfrunțați le laudă și le peamăresc așa de mult: „De câte ori veți mânca pâinea acésta, și veți be păharul acesta, morțea Domnului o vestiți, până când va veni“ (I. Cor. 11. 26).

Afară de aceea dacă cercetăm cu de-a-dinsul cauzele relelor celor din zilele noastre, vom afla, că ele au isvorit de acolo, că

¹⁾ S. Thomas Aquin. opuse: LVII. Offic. de festo Corp. Christi.

recind dragostea față cu Dumnezeu a recit și dragostea oamenilor între olaltă. Ei și-au uitat, că sînt fiii lui Dumnezeu și frați întru Isus Christos; nimeni nu poartă grije de nimica fără numai de ale sale; cele ale altora nu numai nu le bagă în samă, ci a dese ori le combat și le cuprind cu volnicie. De aci provin între clasele civilor dese turburări și certe. Ingâmiarea, asprimea, înșelăciunile celor ce sînt mai puternici, și miseria, pisma, răsvrătirile celor ce sînt mai slabi. Și împotriva relelor acestora înzădar se cercă leac în îngrijirea prin legi, în frica de pedepse și în sfaturile înțelepciunii omenești. Are, să se poarte grije de aceea, și să se îndobîndescă aceea, spre ce am îndemnat Noi Înși-ne de mai multe ori și mai pe larg, ca adică clasele civilor să se însoțescă între olaltă cu împreunarea aceea împrumutată a datorințelor, carea purcesă fiind de la Dumnezeu să se vârșescă lucrări, cari reproduc adevărul spirit și dragostea lui Isus Christos. Acésta a adus-o Christos pe pămînt, de acésta a voit să se învăpăeze toate, căci acésta singură ar pute să aducă chiar și acum ore care fericire nu numai pe sama sufletului, ci și pe a trupului. Ea pune adică în om frîu iubirii de sine însuși și împedecă pofta de bogății, carea „este rădăcina tuturor rătăciilor“ (I. Tim. 6. 10). Era de și se cade, ca între clasele civilor să se păzescă dreptatea în totă privința în chip cuviincios, totuși mai ales cu ajutorul și pe calea mijloace a dragostii se va pute ajunge întru adevăr aceea, ca acel folositoriu „să fie întocmire“ (II. Cor. 8. 14) carele l-a sfătuit s. Pavel, să se pună la cale și să se păzescă în societatea omenească. Așa dară acésta a voit-o Christos, când a rinduit acésta preasfântă Taină, adică trezind dragostea către Dumnezeu să nutrească între oameni dragostea împrumutată. Căci e limpede, că acésta din urmă se nasce în chip firesc și curge așa zicînd de la sine din cea dintăiu; era de altă parte nu se poate, ca ea să lipsescă în vre o privință, ba dimpotrivă trebuie ca ea să se aprindă și să fie puternică, dacă oamenii socotesc dragostea lui Christos față cu ei, pe cum

se vedesce în Taina acésta, în carea pe cum a descoperit dînsul în chip strălucit puterea și înțelepciunea sa. În tocmai așa „a vârsat așa zicînd bogățiile dragostii sale celei față cu oamenii“.²⁾ Dacă socotim pilda cea alésă a lui Christos, carele ne dăruiesc nouă toate cele ce are, întru adevăr cât de mult trebuie să ne iubim și ajutăm unul pe altul, împreunați fiind din zi în zi tot mai strîns cu legătura frătească! Mai adaugă apoi, că chiar și inseși seminele, din cari se compune Taina acésta, încă sînt îndemnuri forte potrivite spre însoțire. Despre lucrul acesta scrie s. Ciprian: „În sfârșit și însăși jerifa Domnului arată, că unitatea creștină este strîns împreunată prin dragoste tare și nedespărțită. Căci când Domnul numesce trupul său pâne compusă din împreunarea multor grăunțe, însămnă, că e unit poporul nostru, pe carele-l purta; și când sângele său îl numesce vin stors și adunat din struguri și bōne forte multe, însămnă asemenea turma noastră împreunată prin amestecarea multimii unite.“³⁾ Tot asemenea scrie și Învățătorul aūgeresc provocăndu-se la cuvintele s. Augustin:⁴⁾ „Domnul nostru a dat trupul și sângele său în lucrurile acelea, cari se adună din multe la ore care unitate; căci unul, adică pânea, este o unitate stătătoare din multe grăunțe, era cel alalt, adică vinul e adunat într'o unitate din multe bōne; și de aceea zice Augustin airia: O. Taină a evlaviei, o. semnele al unității, o. legătură a dragostii!“⁵⁾ Acestea toate le întărește declarația Conciliului din Trident, că Christos a lăsat Bisericii Eucharistia „ca semn al unității și dragostii aceleia, cu care a voit, ca toți creștinii să fie împreunați și legați unul cu altul, — ca semn al aceluși trup unic capul căruia este dînsul, și cu carele a voit, ca noi să fim împreunați ca mădulări prin legătura cea mai strînsă a credinței, sperării și dragostii“.⁶⁾ Acésta a spus-o și Pavel

¹⁾ Conc. Trid. sess. XIII. De Euchar. c. 2.

²⁾ Ep. 69, ad Magnum n. 5, al. 6.

³⁾ Tract. XXVI. in Ioann. n. 13. 17.

⁴⁾ Summa theol. III. p. q. LXXIX. a. 1.

⁵⁾ Sess. XIII. De Euchar. c. 2.

FEUILLETON.

Bolnavul galant.

Era un timp uricios cu negură, care îl face pe om nervos și îl plictisesc din cale afară. Adică frig nu era, dar atmosfera umedă străbatea paltonul gros de érnă.

Medic fiind, nu puteam face alegere în timp, ei vizitându-mi toți bolnavii, ca după obicei, când am ieșit de la cel din urmă, eram limșcit, că mi-am împlinit conștiința oficială. Acasă nu mă acceptau bucurii familiare, căci întréga-mi familie consta din mine și un servitor. Erau 7 ore când ajunsăi acasă și chiar îmi consumasem cina gustosă și bine pregătită și me pregătam să me așed apoi la cetirea lungilor colōne a ziarelor, spre a afla evenimentele zilei, când sunetul puternic al clopoșelului electric, me vesti, că îmi sosesc o vizită.

— Esei rugat la un bolnav, die profesor — zise servitoriul.

— Dară nu e absolut de lipsa, așa amâna bucurios visita pe mâne dimineță, sînt forte obosit.

— Numai cât espresul spune, că-i forte urgent.

— Zi-i să între.

— Ce e? — întrebați pe ôspele de o înfățișare onorifică.

— Eu sînt îngrijitorul caselor domnului Craigg. Di Roberston, unul dintre arindatorii

acelora e greū bolnav, me trimite să îl rog pe dl profesor să poftesc la dînsul, am venit cu trăsura, în 20 minute sosim.

Ce e de făcut în atare cas, să ai cât de mare plăcere de rēmas acasă? Peste 5 minute eram în trăsura, carea trecînd repede peste podul Londra, apuca direcțiunea Blackfriars și în una din stradele mari a suburbului ne oprim.

Am ajuns dle profesor. — zise espresul, deschidînd ușa trăsurei. — binevoiesțe a osteni în etaj.

Cuartașul, în care eram condus, consta din o verandă spațiosă și din o chilie de vizită cu gust mobilată, carea se finea întrun dormitor mai îngust. Patul era acoperit dar din fotoliul de catifea de lângă acela se sculă un domn de o statură înaltă.

— Mi-l de scuze dle profesor. — zise bărbatul, ce părea ca de 50 de ani, — că așa târziu te conturb, dar me simt rēu, de tot rēu.

— Morbul sperez a nu fi de tot periculos, alt cum te-ași fi aflat în pat, dar așa.

— Dar starea îmi e cu mult mai serioasă de cum se pare. Sînt sēptămăni ba chiar luni, de când sufer de o grōznică insomnie, care me face de îmi urses viața. De nu-mi ajuți, încă în astă noapte îmi arunc creierii în aer.

Pulsul bolnavului, pe care îl examinai cu totă atențiunea, bătea așa de regulat, cum n'am observat nicî când la atari casuri, dar din alte semne m'am convins, că am de a face cu un cas de tot particular.

— Înainte de toate trebuie să declar — zise bolnavul, care îmi observă privirea scrutătoare și suspectă, — că eu momentan

îți solvesc ostenela. Te rog, spune-mi, câtă remunerațiune te-ai îndatinat a primi pentru o jumătate de oră vizită de noptea?

— De la acea atîrnă cât timp e lipsă de mine. De comun pentru o jumătate de oră de noapte primesc un galbin.

— Aci e galbinul. — și cu asta bolnavul îmi oferi un galbin.

— Multămesce; contra morbului dtale înainte de toate recomănd multă mișcare a trupului abținere de la beuturi spirituoase, cu un cuvînt o dietă de tot regulată, afară de asta îți prescriu și ceva picuri.

— Numai de una te mai rog, dle profesor, că adică acum de-a una să nu me părăsesci, temēndu-mē că nu me voi pute stăpăni. Mai rēmai o jumătate de oră, galbinul ți-l anticipez.

După o jumătate de oră bolnavul cercându-și orologiul îmi zise:

— Încă o jumătate de oră. Aci e galbinul!

Dorințe-i particulare acum și pentru aceea nu m'am opus, ca să-mi pot examina pacientul mai cu atențiune. Conversația-i era interesantă, și eram în credință, că abea mi-ași petrece mai bine în alt loc.

— Vești domnul meu. — zise între altele bolnavul. — dacă dia tot mereu ai fi lângă mine, abea așa gāndi la necasul meu, ér pentru asta cu totă plăcerea așa plăti câte un galbin pentru totă jumătatea de oră. Ce folos de bani, când nu-i pot folosi!

— Dorința și pentru aceea nu ți-o pot împlini, căci avēnd și alți pacienți, cari is dedați cu tractamentul meu, ar regreta mult absența mea. De poftesc, me voiți îngriji de o persoană, care să-ți poarte de grije.

scriind: „Că o pâne, un trup mulți sintem, că toți dintr-o pâne ne împărțăm“ (I. Cor. 10. 17). Acela e adevărul semnul cel preafrumos și preaplăcut al frățietății și egalității sociale creștine, că în jurul sfințelor altare se adună mestecați fruntași și cei de rând, bogatii și săracii, învățații și neînvățații, și se fac la fel părtași ai ospetului celui ceresc. — Dacă întru începutul Bisericii se laudă după vrednicie aceea, că „a mulțimii celor ce credeau, era o inimă și un suflet“ (Fapt. 4. 32), este cunoscut întru adevăr, că ei datoriau bunul acesta obiceiului cu masa Domnului; căci despre ei cetim istorisindu-se: „Petreceau întru învățătura Apostolilor, și întru împărțirea și întru frângerea pâinii“ (Fapt. 2. 42). — Afară de aceea darul dragostii împrumutate celei dintre cei vii, carea dobîndesc din Talna Eucharistiei o întărire și creștere așa de mare, mai ales prin puterea Jerifei pătrunde la toți aceia, cari se numără în comuniunea sfinților. Comuniunea sfinților, pe cum seie fiesse cine, nu e adevărul alta, de cât împărțirea împrumutată a ajutorului, împăcării, rugăciunilor și binefacerilor între credincioșii, cari sădă să dobîndi patria cea cerescă sădă petrec în focul curățitoriu sădă pribegesc încă aci pe pământ, și se contopesc în o singură societate, a cărei cap este Christos, și a cărei formă este dragostea. Era este întărit prin credință, că de și preasfinta Jerifa este iertat să se aducă singur numai lui Dumnezeu, ea totuși pôte să se celebreze și întru onorea Sfinților, celor ce împărătesc în ceruri împreună cu Dumnezeu, carele i-a încununat pe ei, și se celebră spre a ne mijloci părtinirea lor, pe cum și după învățătura moștenită de la Apostoli spre a șterge întinăciunile acelor, cari au adormit deja în Domnul, dară încă nu sint deplin espiați. — Așa dară adevărata dragoste, carea spre mântuirea și faloaurile tuturor se obiceiuesce a face și a răbda toate, ivoresce a nume și arde încrătore din preasfinta Eucharistie, în carea e de față însuși Christos viu, în carea dă el în măsura cea mai mare curs liber dragostii sale celei către noi și împins de îndemnul dragostii dumnezeiesci inoesc neincetat jerifa sa. Din acestea ușor se vede.

de unde își dobîndesc hotărîrea, puterile, statornicia și bunul sfârșit silințele grele ale omenilor apostolesci și chipurile cele așa de multe și felurite de a folosi societății omenesci, cari sint înființate la catolic.

(Va urma.)

Tripla alianță. — Putem fi érași în linisce pe multă vreme, reprezentanții Germaniei, Austro-Ungariei și a Italiei au subscris contractul de alianță între celea trei puteri. Condițiunile au rămas același, nefăcându-se nici o schimbare, dar entuziasmul pentru asigurarea prietniei între aceste state, nu se observă, de cât în Germania, care trage mai mult folos din reînnoirea triplicei. Italia simte și acum greutatea enormă pusă pe umerii săi de dragul de a figura între mariile puteri.

Revistă politică.

Austria. Cuota pentru Austria și Ungaria a fost din nou stabilită în mod provisor pe un an. Decretul Maiestății Sale s'a publicat în foia oficiasă. Proporția rămâne tot cea veche 66.7 și 33.3.

În privința pactului comercial dintre Austria și Ungaria nu s'a făcut nimic hotărît. Ministrii presidenti au fost primiți de Maestatea Sa întâiu separat, apoi împreună. La conferința acesta a luat parte și contele Goluchowski, nu s'a ajuns înse la nici o înțelegere. Și așa se pôte că Austria va abzice convențiile comerciale independent de Ungaria.

Anglia. Primul fior de gróză a trecut. Buletinele medicali continuă a asigura pe locuitorii Mării Britanii, că regele lor a trecut peste primejdie și merge din ce în ce tot în spre mai bine.

Corespondințe.

DIN BULGARIA.

— De la corespondentul nostru. —

— Călătoria la Petersburg. — Proclamarea regatului — Firmilian. — Împrumutul bulgăresc. — Școla română din Sofia. —

Sofia, 15 Iunie 1902.

Ferdinand, Principele Bulgariei, a fost la începutul lui Iunie la Petersburg, însoțit de mare suită. Totă presa europeană atribue mare însemnătate politică acestei visite și dă ca apropiată proclamarea Bulgariei de regat. Prim-ministrul, Danev, a declarat redactorului unui jurnal din Paris, că visita are însemnătate politică, dar că Principele nu se va proclama rege. Cu această ocaziune s'a oferit Țarului Nicolae II. mai multe daruri, între cari să află în miniatură și monumentul Țarului Liberator, Alexandru II. care se va desvâli în primăvara viitoare, la Sofia, în fața Sobraniei (camera deputaților). La oferirea darurilor a zis Principele următoarele: „sint legături de sânge, cari leagă pe Bulgaria, pentru vecie de marele Liberator. Bulgaria este convinsă, că în desvoltarea ei pacinică va găsi și mai de parte sprijinul vulturului rusesc.“ Pacea de la St. Stefano, cu Marea Bulgarie, este încă prospetă în mintea fie căru Bulgar și de ore ce nu sint semne, ca aceste visuri

— Nu, asta nu o voiesc. Eū am lipsă de un om compătimitor, cult și erudit. Dar pe cum observ, jumătatea de oră a trecut érași, te rog primesc galbinul.

Aveam acum în busunar gésă galbină, petrecusem la bolnav trei ore, după cari promițându-i visita mea pe a doua zi, me depărta. Deși timpul era cât se pôte de urit, am plecat pe jos acasă, ér în cale me oprii în o cafenea, să ia un pocai de grog. Era cătră mezul nopții, când sosii acasă. Spre cea mai mare mirare, cheia, ce tot mereu o aveam la mine, n-a voit să se învîrtă în pörta, ori mai bine zis pörta nici nu era închisă. Chilia servitorului era închisă, ér în a mea toate erau de-a valma, scrine, mese, toate góle; ér lădița de fer care pe lângă documentele-mi prețioase. — Imi păstram bânșorii strinși — toate despilate. Hoții, afără de ce era pe mine, nu imi lăsară nimic.

Servitorul, care în spre ziuă sosi acasă, imi spuse, că după depărtarea mea espresul, ce veni după mine, se reîntorse, ca să ducă microscopul, de care, zise el, aveți lipsă la vizitarea bolnavului, apoi plecară amândoi. Pe cale espresul invită pe servitor la un pocai de vin, pe care îl gustară în o chilie separată a unei ospătării destul de onorifice. Că ce s'a mai întâmplat apoi el nu seie, căci ospătarul numai dimineță l-a trezit din beție, ca să-și vedă de drum.

Poliția, căreia îndată i-am notificat lucrul, în grabă numai atâta a putut afla, că nervosul meu pacient a dispărut fără urmă din cuartirul mobilat, ce-l ocupase de câteva zile. În beutura servitorului meu pôte a vërsat ceva prafuri adormitoare, ér pe mine m-aș reținut din o jumătate de oră

în alta, până ce furtul plănuit cu atâta vicleșug a succes deplin.

Din diferitele lucruri furate, până azi nu am aflat nimic, de atunci înse nici nu mai vizitez noptea bolnavi necunoscuți.

Traducere de

Traian.

Prognoze de schimbarea timpului.

„Figaro“ din Paris aduce următoarea umorescă:

Scena se petrece în biroul directorului de la institutul meteorologic. Directorul se preunbla nervos prin casă.

„Sezonul acesta abnormal aievea e periculos pentru noi. Publicul dă acum prognozelor noastre o însemnătate exagerată. Omenii, zeii, încep a controla adevărata prezicerilor noastre! Acum trebuie să fim cu multă băgare de samă! (Iea un foii de hârtie și scrie): „Prognoză meteorologică pentru prima jumătate a Innei Iuliu din 1902 pentru Europa, Asia și Africa“... Până aci a mers lucrul de sine... de aci înainte înse... ce vreme vom avé ore în timpul acestor două săptămâni? Să vedem. (Sună clopotelul, apare servitorea): „Gertruda dragă, fi așa de bună și-mi ajută puțin la prezicerea vremii pentru Europa, Asia și Africa. Așa dar, ce spune brotacul nostru din borcan?“

Gertruda: Chiar nimic.

Directorul: Vreaș să zie, ce ținută are? Șede de asupra pe scară?

Gertruda: O nu. De două zile e de desupt și nu se mișcă de loc.

Directorul: Semn, că va ploua. Și Miți, pisica noastră, ține-și laba la uroche?

Gertruda: De ieri nu o mai ie de loc de acolo.

Directorul: Fôrte bine, acesta érá-și însemnéză apă. Și picioarele DTale, Gertrudo, ce-i cu ele?

Gertruda: Nici odată n'am suferit atâta cu ele, ca de azi dimineță în coce.

Directorul: Excelent, va ploua! Acum imi redigez buletinul: „Vreme umedă, plóie durabilă.“ Aici, du-l acesta repede la oficiul telegrafic pentru toate orașele mari și gazetele principale. Repede, repede.

După o oră, reîntorcându-se Gertruda de la oficiul telegrafic: Am fost uitat să spun Diul Director, că brotacul stă tot de desupt, pentru că a crepat, și apoi, că Miți își tot frécă urechile, pentru că i le-am tăiat. Și apoi, că pe mine pentru aceea mē dor așa de tare picioarele, că ghetetele estea nóné imi sint prea strimte.

Directorul (ca trăsni): Dracul să te iea! Dar nu mi-ai putut spune asta mai înainte? Dacă prezicerile mele vor fi false, sint blamat! (Suride de odată și respiră ușurat). Da de unde! cât i-s de prost! Voiți spune, că Mont Pelée din Martinica pörta vina.

Nicu.

să le realizeze. alt atar afară de Rusia. de aceea atâta prietinie bulgărească și nici de cum, ca mulțămire pentru cele trecute.

Acastă legătură ruso-bulgară nu e ceva nou, nou este recunoșterea Principelui Ferdinand de Saxa-Coburg-Gotha de către curtea din Petersburg. Principele a fost numit șef a regim. rusesc 54. Agentul diplom. a Bulgariei a fost ridicat la rangul de ministru plenipotentar. Se crede, că Turcia ar fi protestat contra acestei numiri. Aceste două de bănuie că Rusia nu s'ar opune proclamării unui regat bulgăresc. — Tarul a fost invitat să asiste la desvălirea monumentului; nu va lua parte însuși la desvălire nici el și probabil nici un mare duce. La întorcere a vizitat Principele mai multe orașe din Rusia.

Fără îndoielă că s'a vorbit la Petersburg și despre chestia Firmilian, a cărui sfințire de Mitropolit în Scopie se amână continuu.

Firmilian este sârb. născut în Sârbia. El a primit de la Turcia permisiunea de a se sfinți ca Mitropolit în Scopie unde sînt mai mulți Bulgari de cât Sârbi, din care cauză să și opun Bulgarilor sfințirea lui.

Prim-ministrul, Danev, s'a întors de la Paris, unde a reușit a contracta un împrumut de 106 mil. franci. Acest împrumut va ajunge la subscriere la toamnă, pe piețele Paris, Frankfurt și Bruzelă cu un curs de 81 $\frac{1}{2}$ %.

Școala română primară și comercială din Sofia a avut examenul de închiere la 14 Iunie v. Distribuirea premiilor se va face la 23 Iunie v. Resultatul învățămîntului e bun.

Ro.

CONFERENȚELE PREOȚESCI.

Sâmbătă, 27 Iunie 1902.

Preoțimea gr. cat. din tractul protopopesc al Buzei, și-a ținut conferința de primăvară a treia zi de Rusalii în parohia Copru. A fost de față la această conferință preoțimea tractului în număr complet. După ce s'a mărturisit preoții, s'a celebrat s. Liturgie. După serviciul divin preoțimea s'a constituit în ședință în casa parohială, în care Mult On. Domn Petru Cheresteșiu, administrator protopop. în calitate de președinte, prin o vorbire foarte frumoasă, prin termeni aleși, espune însemnătatea sinodelor preoțesce în viața noastră bisericăscă, apoi îndemnă la muncă continuă, zel și abnegațiune pe onorații membrii, rugând pe preoți a fi cu atențiune în decursul conferinței și apoi declară ședința de deschisă.

După ce s'au cetit rapoartele oficiose, a bibliotecarului, cassarului și altor comisiuni, Mon. Petru Cheresteșiu propune ca să și exprime conferința condolența pentru pierderea Escelenții Sale Episcopului Michail când-va Pavel, și a unuia confrate din tract On. Andrei Vlasin, preotul Matheului. Propunerea s'a primit din partea membrilor și prin sculare s'a exprimat condolență profundă.

On. Domn Demetriu Cupșa propune, ca din nou să ne rugăm de Escelența Sa Dl Episcop, să se îndure a întreveni la

Înaltul Guvern în cauza întregirii venitelor preoțesce prin ajutor de stat. Propunerea se primesce ast fel, că pe calea mării Ordinariat. să se subțernă Ministrului de cuită o rugare, subșcriasă de toți preoții tractuali, în care pe baza Art. de lege XIV. § 1. etc. din 1898, să se ceară întregirea deplină a salariilor tuturor preoților din fie care parohie, până la regularea definitivă a congrelei. Cu compunerea acestei rugări se conrede notarul ședinței. — După ce s'a terminat pertractarea agendelor Mon. Dn adm. protopop. îndemnând din nou pe toți la lucru, zel și abnegațiune, mulțămesc onorații membrii pentru zelul și ținuta dovedită și cu această ocaziune în pertractarea agendelor și ridică ședința.

Viitoră conferință se va ține în Bidin.

Ioan Pop

notarul conferinței.

Controla în școlile populare

și încă ceva.

Băla, în 23 Iunie 1902.

Discușiunea înceșă. În timpul din urmă, în colonele prețuitei foi „Unirea“, asupra obiectului de mai sus, e cât se poate de nimerită; pentru că, dacă toate popoarele conscil de sine își bazează bunăstarea și viitorul lor pe școlile populare, ca pe un fundament destul de solid, cu atât mai tare și mai mult, trebuie să o facem această noi, care sîntem un popor rural, și ca atare numai de la școlile populare putem accepta formarea acelei inteligențe a micilor agronomi, fără care — în lipsa celor mari — după împrejurările noastre, nu putem exista ca națiune, nici putem nutri sperarea, că orecând, cât de târziu, ne vom ajunge aspirațiunile bisericăscă-naționale. De unde se vede mai pe sus de ori ce îndoielă, cât de mare e lipsa, ca școlile noastre populare să fie bine organizate în totă privința; ba cu atât e mai mare lipsa să fie bine organizate în respectul controlului, cu cât să știe că învățătoria noastră de ordinărie e recrutată dintre studenți, cari atât materialmente cât și spiritualmente sînt mai puțin capabili a fini cursul gimnazial; de unde cum se susține și în corespondința din nrul 19 nu atât din aplicare, cât mai mult pentru căpătuială se aplică pe cariera învățătoria, cum se aplică și alții în alte oficii, cari încă numai din lipsa mijloacelor de trai își caută pâinea de toate zilele cât se poate mai bună, nisuiindu-se a ajunge la atare oficiu pe calea cea mai scurtă și mai ușoară; și cu cât se știe și aceea, că cu deosebire în oficiile, pentru cari se recer mai mulți indiviți, numai puțin căpătuiindu-se se simțesc de sine îndatorați ași implini cu acuratețe și oficiul; pe cel alaltă toți îi motivează spre această numai greutatea controlului ce se deprinde asupra lor. Peste tot esperința de toate zilele ne dovedește, că în ori ce muncă rezultatele, cari se ascéptă, se pot obține numai de la controlă: care ca să fie bună și să se potă aplica bine și cu efect, mai întâiu trebuie să fie bine constituită. Apoi, că ce controlă poate deprinde așa nu-

mitul nostru inspector școlastic archidiececesan de azi să știe, pe cum să știe și cât de eficace poate fi și este controlă, ce o deprind protopopii vizitând de câte 2 mult de câte 3 ori pe an școlile din tract.

Departa e de mine engetul și voia ca prin acestea să descept resensul unor, ori susceptibilitățile altora. Imprejurarea însuși că poporul nostru spre susținerea școlilor contribuie anual, în calcul minim, o coronă după fie care suflet, cea ce pe lângă alte dări cu cari e împrennat spre susținerea patrii și a bisericăi, constituie pericolul unei ruini materiale, fără să i-se potă presta un rezultat spiritual cât de cât mângăitoriu, singur această reclamă instituirea unei controlă cât se poate de eficace.

Priu această nu vreau să zic, că la spațele fie cărui învățator să se pună, pe lângă purtătorul oficiului parohial, un alt controlor. Vorba că învățătorul e școala, cum se susține și în corespondința din nrul 22 e foarte dréptă. Cum e drept și aceea, că învățătorul nostru, când imediat după absolvirea preparandului se așază la cutare școlă, de ordinărie le este sufletul plin de dorul muncii, spre care sînt pregătiți, și sînt însuflețiți de un zel, cărui îi dau expresiunea pe toate tonurile. În urma acestui lucru, și dacă școala nu e după plan făcută, nici destul de igienică; și dacă lipsesc în parte, ca se nu zic, că mai de tot, cărțile și recuisitele de școlă; și dacă nu în tot timpul de 8 luni, ci numai în restimpuri lunari și săptămânali frecventăză pruncul școala ceva mai regulat; și dacă nu li se solvesce salariul destul de la timp, totuși fac progres îmbucurătoriu. Acesta însuși dacă se și numește așa, nu e real, ci numai efemer. Care cu nimic nu se poate mai bine asemăna, de cât cu vâl-vărăile unui foc de paie din momentul aprinderii. Cum acesta pe cât de curând aprinzându-se luminează și încălzesc, apoi se stinge lăsând întunerecul și mai mare, așa și zelul învățătorilor nostri. După 2-3 ani dacă convii cu un atare învățator numai de cât observi o schimbare bătătoare la ochii în el; și dacă întreb: ce faci? cum te afii? odată îl vești morbos, căci îl omoră școala lui de ajuns igienică, altă dată necăjit, că nu-l frecventăză pruncul școala destul de regulat; odată e indignat pe popa, pe cassariu și pe totă lumea, că salariul nu i-se solvesce la timp; altă dată e deprimat din cauza altor miserii, cari asociându-se neajunsurilor de mai sus, pe modelul ideal al învățătorului îl modelază după exemplariul real, care ori ce neglijință și-o știe bine escusa când, cu un motiv când cu altul, tot în dăuna progresului. Ceea ce în mijlocul acestei lumi materiale și egoiste nu e nici o mirare; de ore ce pe cum ori ce foc ca să țină în continuu, e lipsă se fie neîncetat și de aproape nutrit cu materialul necesar, așa și zelul învățătorilor, netucetat are să fie nutrit prin o controlă prudentă în tot ce atinge învățămîntul. Cu deosebire însuși să se estindă:

1. Asupra edificiului școlar, insistând ca acesta să fie făcut și ajustat într-o toată și tot de una recerșințelor igienice.

2. Asupra începerii și continuării cursului de propunere, îngrijind cu tot adiusul ca nici pe pruncul și cu atât mai puțin pe învățator să-l abstragă ori ce cas zilnic de la frecventarea regulată a școlii;

3. Asupra salariului, escugetând și mijlocind înființarea învățelor celor mai secure și a căilor celor mai ușoare de esolvit; pe lângă care se nu se nite nici de înființarea unui fond pentru recuzitele și materialul de școală, pe cum și pentru premiarea fie cărni școlară după vrednicie.

4. Să aperse pe învățător și să-l ajute, cât permit împrejurările, a ținea pas cu progresele metodice prin cetire de fol pedagogice și cercetarea adunărilor învățătorești, obligându-l a-se face membru la reuniunile lor.

5. Să-l aducă nelucetată aminte, că nu numai în școală, ci și afară de ea tot așa e obligat, că în comportarea și activitatea privată familiară să fie învățător, făcându-se pe sine și al săi, exemplul viu al principilor creștinesci de pace și iubire înaintea adulților de ori ce etate și condițiune, căci numai așa se poate zice că folosesc enadeverat metoda intuitivă, fără care totă propunerea rămâne o bovisare a școlărilor fără nici un înțeles și rezultat real.

(Va urma.)

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Subscrierul în numele curatoratului bisericesc gr. cat. din parochia Bicz, districtul protop. al Giurgeului, prin această aduc cea mai ferbinte mulțumită următorilor credincioși, cari s'au îndurat a contribui spre înfrumusețarea sfintei noastre Biserici și anume: Ioan Pop Alexă un potir de argint suflat cu aur cu toate apartinențele în preț de 60 cor., un rind de vestimente bis. în preț de 60 cor. George Catrinol Nistor cu socia sa Angilina un rind de vestimente bis. în preț de 60 cor. Ioan Tepeș a Catrinel cu socia sa Ana o cădelniță de argint de china 24 cor. Dumnezeu să le respălătească după vrednicie. Bicz, la 7 Iunie 1902. Simeon Cotta, paroch gr. cat. — Magnifica Dămnă Amalia de Pop născ. Orbonaș, socia Magnificului Dr. Ladislau de Pop jude la tabla reg. în Timișoara, a binevoit a dona Bisericii gr. cat. din Timișoara o candelă de argint frumos lucrată, cu espresa dorință, ca această candelă să fie așezată înaintea iconei sfintei Maice Precurate. Ce s'a și întâmplat. Primescă magnifica Dămnă donatoare mulțumită publică, în numele bisericii gr. cat. căreia a donat. Sfinta Maica Precurată se patroțineze la tronul divin intențiunile bune ale magnificei donatoare. Timișoara, la 24 Iunie 1902. Georgiu Trăila, paroch gr. cat.

Din Archidieceasă. Ștefan Pop, protonotar consistorial, a fost numit director al oficiului archidieceșan.

Din dieceasa Lugosului. Duminică în 29 Iunie n. înaintea s. liturgii Ilustritatea Sa Dr. Dem. Radu asistat de Rrs. Dni canonici și preoțimea gremială a făcut sfintirea apei, stropind iconostasul ce a fost din nou pictat și aurit, pe cum și înțrega biserică renovată și din nou pictată. La finea acelei s. liturgii impliniindu-se 30 zile de la mărta neuitatului Archiereu Michail Pavel, a făcut părăstas pentru odichna nobilului lui suflet.

Sciri personale. Dl Ignatiu cavalier de Iacobici, colonel în regim. de infanterie, a fost trecut la cererea proprie în pensie. Cu această ocazie Maiestatea Sa l-a acordat crucea pentru merite. Dl Iacobici s'a stabilit în Sibiu. — Dl Dr. Ioan Bucur, medic în Micăsasa, a făcut esamenul de fizic la universitatea din Cluș.

Promovări. În 21 Iunie n. la universitatea din Cluș au fost promovați întru doctori în științele juridice următorii tineri

români: Dr. Ludovic Ciato Alesandru Pop de Băsești; ér în 26. George Anca, Tiberiu Breșidean și Iulian Pop. Tot în aceea zi s'a promovat în Viena Caius Bredicean, fiu al diul advocat Bredicean din Lugos, care a avut ast fel fericirea să-și aivă amindol feciorii promovați în aceeași zi.

De la Asociațiune. Sedința plenară a secțiilor Asociațiunii e convocată pe zilele de 13. și 14. Iulie n. Cu această ocazie se va debate și proiectele secțiunii literare pentru uniformizarea ortografiei și îndreptarea limbii literare.

Fondul subsidiar a mai primit următoarele contribuiri: Elisei Moga, Apahida, Iovian Andrei, Cs-Gărbău, Ioan Deac, R-Cristur, Ioan Mihali, Calacea, fie care câte 10 cor. Basiliu Colceriu, Vajdahaza, 15 cor. Sumele acestea sînt procentate după ajutorul primit din subsidiul erarial.

Anul școlastic la institutele din loc s'a încheiat. Dăm următoarele date statistice despre numărul elevilor și progresul făcut în studiu. La gimnas: în clasa I. au fost înscriși 68, au des. 2, examinați 66; em. 3. au satisfăcut 44. cu un nesuficient 10. cu mai mulți nes. 9. — În cl. II. înscriși 57. des. 1. es. 56; em. 3. au satis. 39 cu un nes. 12. cu mai mulți nes. 2. — În cl. III. insc. 68, des. 1. es. 67; em. 4. satis. 46. un nes. 9. mai mulți nes. 8. — În cl. IV. insc. 64, des. 4. morți 2. es. 58; em. 4. au satis. 39. un nes. 13. mai mulți nes. 2. — În cl. V. insc. 58, des. 2. es. 56; em. 6. satis. 36. un nes. 9. mai mulți nes. 5. — În cl. VI. insc. 56, es. 56; em. 3. satis. 43. un nes. 6. mai mulți nes. 4. — În cl. VII. insc. 55, des. 2. morți 1. es. 52; em. 4. au satis. 35. un nes. 10. mai mulți nes. 3. — În cl. VIII. insc. 43, es. 43; em. 1. au satis. 37. un nes. 2. mai mulți nes. 3. — La institutul pedagogic: în curs. III. înscriși 43; em. 10. au satis. 33. — În curs. II. insc. 29. des. 1; em. 8. au satis. 15. cu nes. 5. — În curs. I. insc. 31; em. 18. au satis. 14. cu nesuf. 4. — La școala de aplicație: au fost înscriși 57; em. 8. cu suf. 47. cu nesuf. 2. — La școala de fete: au fost înscriși total 117 eieve. Te deum. cetirea clasificățiunilor și împărțirea premiilor au fost la preparandie în 20. la școala de fete în 26. și la gimnas în 28 a lucel lui Iunie.

Convictul din Sighet. Concursul pentru primirea elevilor în convictul român din Sighet, susținut prin Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș, se va ține în 4 August n. Se primesc elevi și cu plata anuală de 300 cor. Convictul este condus prin vicariul Maram. ca director și prin un preot-profesor ca prefect și ca instructor.

La temniță. Dl George Novacovic își va începe în zilele acestea pedepșa de 2 luni temniță, la care a fost osindit pentru că a încoronat mormîntul lui Iancu de la Tebea.

Excursiune arheologică. Joi sara a trecut pe aici excursioniștii din România, cari în frunte cu dl prof. Gr. G. Tocilescu au pornit la Sanmesegetza să viziteze ruinele dace și romane. La Deva, excursioniștii au fost întâmpinați din partea autorităților. Între călători erau 20 profesori, am cunoscut pe dl Ilie Barbulescu, și 20 studenți.

Er confiscare. E vorba de o mică broșură, dată de „Folia Poporului“ ca dar de Paști cetitorilor săi. Procurorul a ordonat confiscarea broșurei, pentru că conține biografia prefectului Ioan Buteanu.

Caraghioși de la Aind. Redacția „Közérdek“-ului și-a angajat nu de mult un colaborator, care scrie atâta caraghiosituri, cât te omori de ris. Nu ne îndoiim, că-i va fi și comandant la „Két hatyn“ de permanentă, câte o porție de tocană, „mit viel paprika daz“. În nrul de Joi — au început căldurile caniculare, — umple trei

colone caraghiosul cu fel de fel de „vițuri“. Nu le mai reproducem, ls cunoscute: țara aerul, națiunea stăpânitoare, banu. toate trebuie să fie ungurești și nime să nu cuteze a mai vorbi, de cât ungurește. Pe Români, cari aciți ungurește, dar nu vorbesc, trebuie boicotati, scoși din societate, desconsiderați etc. etc. Ne am petrecut bine cetind acest articol, de tot hazul, credem, înse că nu l-ar strica autorului câte-va dușuri la cap, să nu se prăpădescă bietul, că ar fi mare pagubă. În colo ar fi bine să-și aducă aminte dnii din Aind și Cluș, că... dar s'o lăsăm încurcată! Caraghioșilor nu li-se vorbește serios.

Scolastic. La 21 Maid n. s'a ținut esamenul în comuna Icroni, dieceasa Lugosului. Unul din cei de față aduce meritate laude învățătoarei Lucreția Ciupe, care a dezvoltat mult zel întru instruirea copiilor de școală, fiind felicitată din partea protop. Radic și a tuturor celor prezenți.

Derailare. Între stațiunile Braz și Ploesci a derailat un tren de persoane, ce venia de la Galați. Au fost omorite 3 persoane, ér mai multe rănite grav.

Petreceri. Duminică la 13 Iulie n. inteligința din jurul Lechinței-săsesci aranjază o petrecere de vară în favorul bisericii gr. cat. din Herina.

Mulțumită publică. Spectabilul Domn Dr. Isidor Pop, avocat în Lugos, cu ocaziunea unei treceri prin comuna noastră, informându-se despre lipsese bisericii noastre gr. cat. a binevoit a dona aceleia 20 cor. în bani gata, pentru ce primescă și pe această cale mulțamirile noastre celea mai ferbinte. Tot pe această cale nu putem întrelăsa a aduce mulțamirile noastre și Dnl învățător local Simion Câmpian, pentru zelul, cu care a înființat cor de adulți bisericii noastre și condus în mod de tot gratuit, ba lipsindu-ne corul în sfinta Biserică, în conțelegere și cu concursul coriștilor de sub conducerea Dsule, ni-l'au ridicat și acela spășând în comun 180 cor. Coriști contribuitori sînt: Moise Simulescu, Ion Mărza, Ion Obrejan, Ambrosie Bélan, Zachei Maciovan, Traian Aglicer, Trandașir Aglicer, Trandașir Silvășan, Vidu Maciovan, Mihail Buciman, Constantin Obrejan, Petru Boldea, Ion Anghel, Senfirég Raca, Senfirég Aglicer, Romul Opruț, Petru Raca, Mihail Raca a Petchi și George Raca lui Alion. Trăescă bravii noștri coriști și vrednicul lor conducător. Bouțiarul-inforior, la 25 Iunie 1902. În numele curatoratului: George Silvășan, curator primar.

„Luciferul“ e titlul unei noue reviste literare, ce a început să apară la Pesta, ca revistă a tinerimei academice. În fruntea comitetului stă dl Ales. Ciura ca șef-redactor și Aurel P. Bănuț, ca editor și redactor responsabil. Numărul 1. se prezintă foarte bine: tipar și ilustrații curate materii alese și variate. Eță apelul dat de redacție și administrație: Când pășim pentru prima oră înainte publicului românesc cu noua revistă a tinerimei universitare, cea dintăiu vorbă a noastră e: „Dămnă-ajută!“ Ne îndreptăm apoi spre inteligința română, zicând: „primescă cu dragoste rodul acesta tiner, dar entusiast, al muncii noastre tineresci, értă greșelele și al încredere în viitorul, care va da mai mult, de cât începutul defectuos!“ Am făcut din parte-ne puțin, vor veni înse urmașii, alții și alții, cari mai lesne și mai bine vor umbla pe drumul croit de noi. Ne adresăm deci cu încredere publicului, care sprijinindu-ne, va ajuta numai cauzele noastre comune: „propășirea noastră culturală!“ Bpesta, VI., Strada Vörösmarty 60 a. NB. Acei stim, domni, cari din eróre n'au primit revista, ne scuze, căci să scie, că expediția numărului prim e împreunată cu multe greutate.

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

Câte-va momente

din

Începuturile Bisericii române.

(Fine.)

Causa reînălțării către Ohrida a fost politica, pe cum ea fusese și cauza supunerii sub Constantinople. Anume, pe la 1367 cădu dinastia sârbescă Nemanja, și Basarabescii intrară cu noii domnitori în legături nu numai de prietenie, dar chiar de rudenie. Murind deci mitropolitul Iacint la 1380, Radu-Negru Basarab, voevodul Munteniei, aședă în locul lui pe episcopul de Făgăraș Chariton, care se subordinează erăși Ohridei. Mitropolitul Severinului înse, Daniil (ca călugăr Antim) Kritopol, frate cu mitropolitul decedat, se vede că nu primise condițiunea impusă de domnitor, și de aceea nu obținu scaunul rămas vacant de la frate său, cu toate că fusese hirotonit cu drept de succesiune. Atâta i-a fost tot rostul, că numai dinșul era recunoscut de patriarhia bizantină ca mitropolit „al Ungro-Vlahiei”, și că este trecut în toate cataloagele la capul seriei acestor mitropolii, parcă ar fi fost întâiul. Această stare a lucrurilor pare să fie durat până la 1401, căci până atunci figurază în actele patriarchiei grecești numai mitropolitul Severinului, ér la 1390, patriarhul scrisese lui Mircea-Vodă: „arhiepiscopul voștru de la Ohrida.”¹⁾

Pe când se petrecea în Muntenia anomalia acea cu doi mitropolii, în Moldova se ridica o episcopie catolică. S'a vădut, că Români maramureșei atrinau canonicese de mitropolia rutenă din Halici. Descălându-se acum din Maramureș voevodatul Moldovei, la începutul veacului al 14-lea și la 1349, era natural, că relațiile bisericesti să rămână aceleași și pentru noua țară. Acesta cu atât mai virtos, că și Moldova era aprópe de Halici și că într'nsa se află destui coloniști ruteni. De altmintealea, dependența această se constată documentar la 1370. În acest an Lațcu-Vodă, domnitorul Moldovei, arătându-se aplecat de a trece la religia catolică, ceru de la Papa Urban al V-lea înființarea unei episcopii catolice neatrănătoare de Halici cu scaunul în Siret, ceea ce se și făcu în anul următor. Se cunosc 7 titulari ai Siretului până la 1401, dar chiar acest număr considerabil pentru un interval de 30 de ani dă să se înțelégă starea precară a noúei fundațiuni. Și nici nu putea fi alt fel. Lațcu-Vodă, atras mai întâi de exemplul împératului bizantin Ión Paleologul, care abjurase schisma la 1369, căuta mai în urmă să obțină de la Papă divorț de soția sa; ér când acesta îi scrisese despre științea legământului matrimonial, domnitorul desilusionat perdu zelul primitiv. Pe lângă aceea este foarte probabil, că Moldovenii se opuneau energic acelor nisuințe. Chemarea litvanului Iuga

¹⁾ Onciul, Teoria I. c. pag. 341—1.

(George) Coriatovici la tronul Moldovei, în 1374, ar fi atunci datorită unei reacțiuni, căci într'adevăr dinșul puse pe cel dintâi mitropolit al Moldovei cu binecuvântarea patriarchiei din Ohrida. În asemenea împrejurări, episcopul Siretului stăteau mai mult în străinătate, pe lângă mitropolii și monarhii, cari îi recomandaseră, și nu odată papii trebuiră să le amintescă datoria reședinței. Ultimul dintre ei, dominicanul Ión Sartoriu, își mută la 1401 scaunul la Băcău, după cererea voevodului Alexandru cel Bun și cu incuviințarea Romei.²⁾

Póte că în afacerea cu episcopia Siretului mitropolia din Halici nu arătase destulă energie. De aceea patriarhul grecesc caută și isbuti să și-o supună direct. În 1371 el numesce de mitropolit pe un Antoniu, îi circumscrie jurisdicțiunea și-i ordinesce să hirotonescă episcopii necesari împreună cu mitropolitul Ungro-Vlahiei. Din această dispozițiune se vede, că în acel an încă nu se afla episcop în Moldova, căci altmintealea n'ar fi fost de nevoie să se cheme la ceremonia consacrárii cel cu mult mai depărtat din Argeș.³⁾

Patriarhul se amăgi înse în speranța, că prin această măsură și-ar fi supus și țara cea nouă a Moldovei. Îndemnați de cele ce se petrecuseră sub Lațcu, Moldovenii voiaú un mitropolit, și fie că la Halici și la Bizanț nu li-se îngăduia cererea, fie că se impune un Grec, Iuga urmă politica voevodilor muntenesci, și se adresă la Ohrida, sub a cărei dependență se înființă ast fel mitropolia Moldovei.⁴⁾ Noul scaun deveni vacant, pe semne prin mórtea primului titular necunoscut, pe la 1387. Atunci porni asupra lui o incurcătură din cele mai seriose. Tocmai în timpul acela trecea prin țară un șarlatan anume Tagara, care, dându-se drept patriarh din Constantinople, sfinți pentru Moldova de mitropolit pe un Simeon. Firesce, că înșelăciunea se descoperi în curând, și domnul moldovenesc Petru Mușat puse pe mitropolitul Haliciului — dacă nu avem a face cu o „fictiune” a patriarhului bizantin — să hirotonescă pe o rudă a dinastiei, Iosif, care cere binecuvântarea de la Ohrida. Scandalul cu Tagara pe de o parte, supunerea sub Ohrida pe de alta, făcu pe patriarhul bizantin să intervină în afacere; el numi de a dreptul un al treilea mitropolit al Moldovei, pe un Grec Ieremia. Acesta este înse alungat cu rușine, ceea ce face pe patriarhul să rostescă anatema pe întréga țară. De abia în 1401 s'a putut aplana conflictul, după ce patriarhul declarase, că Iosif fusese excomunicat, fiind un episcop sârb dependent de Ohrida; dar acum, știindu-se că este hirotonit „dintru început” de către mitropolitul din Halici, „ér nu de aiurea”, nu mai este motiv de a se considera de „pseudo-episcop”. Ast fel se recunosc mitropolia

¹⁾ Onciul, Teoria I. c. pag. 338—9; G. Schmidt, Romano-Catholici per Moldoviam episcopatus, Budapestini 1887, pag. 22—9.

²⁾ Onciul, ibid.

³⁾ Onciul, Teoria I. c. pag. 338—9.

Moldovei, sub un titular pămîntén, de către patriarhia din Constantinople, impunându-se condițiunea, ca pe viitor să nu se mai admită nici o altă jurisdicțiune superióră. Alexandru cel Bun pusese la cale această înțelegere.

Chiar în același an 1401 se regulă definitiv și situațiunea identică a Munteniei, când se dete mitropolitului din Argeș, pe lângă titlul de mai înainte „al Ungro-Vlahiei”, și acela de „exarh a totă Ungaria și al plaiurilor.” În asemenea împrejurări, mitropolia Severinului nu mai avea rest. După ce Antim Kritopol fusese transferat la scaunul primațial, urmașii lui la Severin vor fi decădut de fapt la rangul unor simpli episcopi, cari pe semne și-au mutat reședința în Ardeal. Din vremea acestor stipulațiuni datéză și dependența bisericescă a Românilor din Transilvania de mitropolitul Ungro-Vlahiei, cu care aveau de comun antica atrnare de scaunul bulgăresc din Ohrida.⁵⁾

După atâte șovăiri s'a stabilit deci de abia în anul 1401 situațiunea ierarhică definitivă a Românilor, desfăcându-se ei de legăturile anteriore, și supunându-se cu toții nemijlocit patriarchiei din Constantinople. De acum în colo, afară de o relațiune efemeră cu Ohrida în urma conciliului ecumenic din Florența (1437), ierarhia rămâne neatinsă și neclintită până în timpurile recente. Este un lucru firesc, ca cronicarii naționali să nu fie amintit de cât supunerea din 1359 și 1401. Desbinarea anterioară înse a Bisericii române de cea romană recerea pentru aceea supunerea odată mai veche, și istoria avea datoria, să fixeze data acesta. După cercetările mai cu deosebire ale dlor Onciul și Xenopol enigma este deslegată. Se póte susține de acum în colo, că Români atrinau de patriarhia Constantinopolii, prin mijlocirea Bisericii bulgare, de pe la anul 870, și că de acolo le provine schisma și liturgia slavonă.

C. Auner.

CULTUL CRUCIFIXULUI.

(Fine.)

Să considerăm și desbrăcarea Lui. Sêrac în țesle, mai sêrac în viața sa publică, căci Fiul omului n'are unde să-și plece capul, dar sêrac de tot și despoiat de toate pe arborele vieții. Până acolo a ajuns, în cât nici nu e mai mult al mamei sale, pe carea a tubit-o așa de mult, căci incredințându-o sfintului Ioan, zice: „Fiule, éta mama ta.” Și apoi a beut până în fund păharul umilirei, bătut cu enie pe un lemn infam, expus batjocorii poporului și soldaților.

O crucifix binecuvîntat! Tu ești un spectacol ce ne da putere, un model de elocință, un balsam indulcitor, un obiect de

¹⁾ Onciul, Teoria I. c. pag. 339—41; Xenopol I. c. vol. II, pag. 239—41; Schmidt I. c. pag. 31.

mângâiere și speranță în mijlocul ispitelor, jertfelor, necasurilor, intristărilor noastre. În mijlocul ispitelor, în timpuri de grea încercare, în contra loviturilor sortii, cari îți apasă sufletul și-ți zdrobesc inima, te fac să-ți perzi curajul, ba să desperezi: în acelea momente aruncă-ți creștine privirea spre crucifixul tău, aruncă o privire lungă, iubitore și rugătoare; și-ți vei recăpăta curajul. Îți vei recăștiga încrederea, vei perurge lute și cu drag calea vieții acesteia; îți vei ușura crucea de pe umeri — sortită de la Dumnezeu — și vei purta-o cu bravură până în capăt.

Bine cugetă creștinii, cari ca să poți respira în calea cea grea a lumii acesteia, urmând lui Isus fac „calea crucii“.

Și nu numai în clăustre inspiră crucifixul acesteia virtuți. Când creații simplității i-au cerut lumii și țării, când umbrele din sara vieții i-au făcut să presimțescă noaptea mormintului, că morcea e aproape să bată la ușă. Așa spre exemplu mareșalul din Vioménil. Cum era pe patul de moarte, trupul din cel de față — dorind să-și reamintescă gloria din trecut, — îi zice, că el ar regreta, că nu poate muri pe câmpul de luptă, la umbra drapelului. Mareșalul arătându-l crucifixul, de-și ținea în mână: îi zice: „El bine, domnule meu, nu-l accepți drapelul cel mai frumos?“ — Așa a fost Lamartine, și am puté continua seria până în infinit. Dâna de Pène istorisește: „Eu am văzut pe Lamartine întins pe perină în această căsuță din Passy, moștenire oferită bătrâneței sale din partea Parisului. Ține între degetele reci ca ghiata un crucifix de lemn negru. De vre-o câți-va ani nici când nu-l lăsa de la sine, îl purta tot de una în busunar, și acesta îi dădea curaj să se sulte până în virful calvariei sale. Să mărturisise părintelui Deguerry, unul dintre martirii împuşcați, apoi muri la 28 Februar. N'a voit să fie înmormântat în Paris. A voit să se unescă cu pământul sfințit din cimiteriul cel mic al satului, unde dormiau deja înaintea lui tatăl său, mama, sora și mulțea sa. El a îndreptățit versul său atât de cunoscut:

„O Dieu de mon berceau, sois le Dieu
de ma tombe.“

(O Dumnezeuul leagănului meu, fi Dumnezeuul mormintului meu.)

Într'adevăr este o cauză ascunsă, de ce numesc creștinii cel mai umilul crucifixul „bunul Dumnezeu“. Său d'or nu e crucifixul cap d'opera iubirei dumnezeiești, și ore Isus Christos când s'a suit pe acest lemn stropit cu sângele Lui, nu s'a arătat un bun Dumnezeu?

„Dumnezeu s'a făcut om, exclamă sfântul Augustin, ca să smulgă din puterea diavolului pe omul cel pierdut. O Dâna cât a iubit Fiul Tău omeni. El, Care în iubirea Sa ferbinte n'a socotit de lucru dejositor a se umili așa de tare, în cât să se facă om în sinul Mariei, să îndure pedepsa crucii, și să-și verse sângele pentru mântuirea noastră. El Dumnezeuul nostru, în iubirea sa nemărginită a venit să caute și să mântuiească ceea, ce era pierdut. El s'a pus să caute oia cea pierdută, a aflat-o și a adus-o în stână pe umerii săi. Într'adevăr acesta e Dumnezeu bun, păstor bun. O iubire, o bunătate! Ce inimă ar puté rezista îndurărilor atât de mișcătoare? Tu Ți-ai

trimis pe Fiul Tău în lumea această, ca și când El ar fi păcătuit, ca prin morcea sa să condamnă păcatul, și prin meritele Lui noi să ne justificăm. Da, acesta e mielul fără maculă, care a șters păcatul lumii, care murind a omorât morcea, și laviind a dat viața, făcându-o vecinică.“

IV.

Crucea e catedra adevărului, crucea e altarul, unde să jertfescă iubirea; dar ea e mai mult: crucea e tronul, de pe care domnesce Dumnezeu.

Isus Christos a prezis-o această: „Când mă voi înălța, voi trage toate la mine.“ Sfântul Bernard zice: „Vezi cum trage toate la sine, cum să unesc toate cu el în unitate substanțială, personală, spirituală, sacramentală: are în Sine pe Tatăl, cu Care e o substanță; are pe omul, cu care e o persoană; are inima, carea i-se alipește cu credință, cu carea e un spirit; are biserică, mirasă alasă dintre toate, cu carea e un trup.“ (Mellilog: 1, a. 6.)

Din izvorul crucii Isus Christos a tras la Sine omenimea întreagă. El se pune în fruntea istoriei universale, crucea e punct de demarcare între evul păgân și creștin. Totul se întorce, cătră ea pornesc toate. La spatele ei stă lumea blăstemată în Eden, dar acesta e un ast fel de blăstem, care nu e lipsit de speranța tertării, și care de alt fel suspină după sosirea Mântuitorului, înaintea ei e omenimea renăscută, mergând sub umbra crucii cătră destinele sale eterne.

Așa dar Isus răstignit domnesce peste suflete, împunându-le misterul crucii sale. Când, în zilele prime ale erei creștine apărură crucea, radiând purpura sângelui divin peste corupția păgână, făcea din ea giună; împărații, învețații și plebea o saluta cu hohot mare; hohotului îi urma batjocura, batjocurei mânia, și când au văzut, că această cruce își câștigă adoratori, mânia deveni furie, și sângele creștinilor inunda provinciile romane. Era un riș de sânge curgând prin întreg imperiul; dar acestea valuri purtau cu sine un lemn sfințit, lemnul crucii, și ori unde se vârsa un picur de sânge de al martirilor, se înroșea pământul și fecunda, creștea o cruce, și peste totă suprafața pământului supusă Cesarului se întindea o pădure de cruci, înaintea cărora se închinău mulțimile credincioșilor.

A fost mult să înălțuiescă sufletele misterului crucii, dar să le facă, să-l iubescă: acesta a fost triumful atotputerniciei lui Dumnezeu. Acest triumf l'a câștigat Christos răstignit. O ce spectacol frumos, a vedé pe cel, cari iubesc crucea cu pasiune, cum se rostogolesc în decursul anilor de la Calvaria și până în zilele noastre. Acesta e crucifixul în mână sa și inimă, pe care martirii l'au stropit cu sângele lor, cu care apostolii și misionarii au convertit și civilizat lumea, vergurile și-au păstrat castitatea, stringând la piept crucifixul, sfinții au fost cuprinși de simțăminte eroice, sărutându-l au părăsit lumea această, în carea Christos li-a fost ultima mângâiere și iubire.

Deci e drept, că domnesce Christos prin crucea sa. Această cruce, pe acest rege răstignit l'a contemplat sfluta Caterina de Siena (secolul XIV), când ne scrie o pagină admirabilă: „Regele nostru, în

toamna unui cavaler brav, a rămas pe câmpul de luptă, până ce au fost învinși toți înimicii. De cal i-a servit crucea, în loc de platoșă a îmbrăcat trupul nostru muritor în pânțele Mariei — trupul, ce a fost destinat să primescă loviturile, cari apoi să ne expieze fărădelegile; coiful lui a fost cununa de spină, carea i-a găurit fruntea; sabia lui a fost rana cōstei, carea ne-a deschis secretul inimei sale: sabie de foc, carea ar trebni să străpungă inima, și să o aprindă cu iubirea lui; lance i-a fost trestia, carea i-au dat-o în mână semn de batjocură; mânușile mânilor, pintenii picioarelor au fost ranele sângerose. Și cine l'a înarmat? Iubirea . . . O cine ar puté contempla un ast fel de căpitan murind și învingând de odată, fără a se simți pregătit a merge cu curaj contra dușmanilor săi?“

Dar tronul nu e de ajuns regelui; el are lipsă de o corōnă; și nici această nu-l lipsese lui Isus în cruce. Uitându-ne la crucifix sfântul Bernard ne trage atențiunea să contemplăm și tripla diademă, carea ne deschide o priveliște pe capul Lui, vedem trei raze: durerea, justiția și gloria.

Mai întâiu corōnă de durere. Această e mâna de spină, ce l'a pus-o pe cap sinagoga. Păcătoșule uită-te la acești spini ascuțiți cari sângerază fruntea Mântuitorului, și vedând această umplă-ți-se inima de durere.

Apoi corōnă justiției. Această e diadema regescă, carea o va purta Regele Nostru în ziua judecării, când va veni cu triumf să pronunțe sentința ultimă; la revederea Lui păcătoșii vor căde în abis.

În fine corōnă de glorie, carea va pune-o pe capul lui Christos învingătorului, Părintele cel ceresc; gloria lui va aduce fericțiilor o bucurie eternă.

În urmă, încheind cu vorbele sfântului Augustin Isus cu această cruce ne va apăre amabil în zilele exilului, teribil în ziua judecării, adorabil în zilele împărăției sale.

V.

Acesta e crucifixul, de trei ori sfințit pentru ori ce credincios, și din contra blăstemat pentru mișei. Cunoșcem vorba francmasonilor: Să tragem dinaintea ochilor poporului emblema lui Christos, ca să-l ștergem din mintea și inima lui.*

Dar dacă conspirația satanică are de gând să exileze crucifixul din tot locul, datorința noastră, credincioși lui Christos, e să-l rehabilităm cu onōrea-i cuvenită în tot locul. Exemplu îmbărbător ne dăduseră catolicii din Vigen. La ordinul prefectului crucifixe au fost depărtate din toate școlile comunale. Ce făcură părinții? Ei porunciră copiilor săi, ca fie care să porțe pe piept o cruciuliță, dar așa, că să se vadă bine, așa în

*) Nici nu ni-am puté închipui până la ce grad de intoleranță au ajuns spiritele, de nu ni-ar dovedi faptele. Comisia spitalelor civile din Toulon a hotărât depărtarea crucifixelor („emblemelor religioase“) din chiliiile morboșilor din următoarele motive:

„Considerând că toate obiectele sau emblemele religioase, — a căror influință, deși relative forțe binefăcătoare, dar nu e admisă de știință — constituie un deposit constant de pulvere, prin aceea, că sînt aplicate în continuu pe părțile spitalelor;

„Că această pulvere e un pericol amenințător în locul, unde sînt morboșii, mai ales atunci, când morboșii de diferite specii sînt la olaltă, ceea ce azi e necesar;

„Hotărăsese și poruncese . . .

cât după cum scrie: „Croix“ nu mai era pe perețele școlii cruce, dar în fie care clasă puteai vedea câte 30—40 pe pfepturile școlarilor. Un protest excelent, nu cu mai puțin efect.

În regiunile noastre creștine, unde încă n'a pătruns ireligiozitatea, cu drag vești crucifixul așezat în piața principală, și înaintea lui își fac rugăciunile de sara tata, mama și copilul. La orașe e cu totul alt fel. În celea mai multe case creștine nu afli loc pentru crucifix. Și de cum va i-s'a făcut nelindreptățirea să fie aruncat în un colț anume ales, el nu se vede de mulțimea oglinzilor, ce obduc păreții. Și acesta totuși însemnă, că ești credincios legii tale? Prin acesta dai dovadă despre convingera ta religioasă? O cetitorilor, și numai din complexantă să nu aruncăm crucifixul în antișambră, sau în unghete, ci să-l scotem la lumina zilei, să-l vadă toți. Atunci, când va apărea crucea, când va veni Mântuitorul să judece lumea, atunci veți fi vrednici să auziți vorbele Mântuitorului: Nu v'ați rușinat înaintea oamenilor, nici eu nu mă voi rușina de voi înaintea Tatălui meu.

Din francesă:

Iob.

Bibliografie.

A apărut:

N. Iorga: **Studii și documente cu privire la istoria Românilor IV. Legăturile principatelor române cu Ardealul de la 1601—1699. povestire și izvoare.** Bucuresci 1902. Neobositul scriitor publică erași nu volum de 345 pag. documente și felurite acte însemnate, aflate în Arhiva țării din Budapesta, toate din o epocă însemnată. Acestor documente le premerge o prefață de 315 pag. în care se face un tablou istoric asupra legăturilor, ce le a avut Principatele române cu Basta cu Bocskay, Báthori, Berhien, Rakoczy I și al II. făcând ast fel un neprețuit serviciu istoriografilor români. Prețul e de 5 lei.

Elena din Ardeal: **Stropi de rouă** Arad 1902. Sub acest titlu dăora Elena Săntion, profesoară la școala noastră de fete, a publicat o frumoasă ecdectie din posesiile sale realitate prin ziarele noastre unde au fost publicate. Sînt versuri gingașe scrise în stil nepretensiv și cântând pe simțitorile corde ale inimii vecnicul cântec al iubirii. Se pot procura și de la tipografia seminarială cu prețul de 1 cor.

Posta „Unirii“.

Ernea-săseacă. Pe an. 1898 e plătit abonamentul. Pe 1899 nu am primit nimic. Binevoii a-i reclama. Cele 12 corone solvite în 14 Iunie a. c.

să induc în achitarea an. 1899. În restanță mai rămân anii 1900, 1901 și 1902.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Christoph-Lack

SOFORT TROCKNEND
Christoph-Lack: fără miroș și se usucă repentin.

DAUERHAFT CIRUCHIOS
Christoph-Lack: fără miroș și se usucă repentin.

DERECHTE
Christoph-Lack

Ca veritabilul Christoph-Lack se pot văpași (colora) padimentele caselor, fără de a se întrerupe folosirea acestora, fiind că nu are miroșul cel neplăcut, cum și uscarea târzie și scoțioasă, ce o au văpiciile și lacul de oiel. Afară de acestea modul întrebunătățirii lui e de tot simplu, în cât îl poți faceo cine. Depozite în: Sibiu: Franz Jahn Söhne. Blaș: Ludovic Schaller.

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1902.

Budapesta—Predeal				Central										Copșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș			
Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren acceleraș.		Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.	Tren de perșon.
10.30	8.50	2.10	pl. Viena sos.	1.50	1.50	6.20	2.21	4.43	11.90	7.10	pl. Copșa mică sos.	6.25	9.32	3.25	12.35		
8.30	5.45	9.15	Budapesta	7.10	7.50	6.20	8.50	8.36	12.58	8.50	Oena	5.07	8.15	1.56	11.01		
11.31	9.02	11.12	Szolnok	8.22	5.32	3.25	4.12	7.04	1.20	9.15	sos. Sibiu (pl. sos.)	4.40	7.41	1.21	10.30		
1.33	11.33	12.47	P. Ladány	12.54	3.56	1.12	4.33										
3.42	1.43	2.11	sos. } Oradea-mare (pl. sos.)	11.04	2.98	11.34	5.23										
3.58	2.06	2.18	pl. } Mező-Telegd	10.44	2.81	11.17	8.15										
4.38	3.03	2.50		10.07	2.01	10.42	8.15										
5.20	3.45	3.26	Rév	9.32	1.84	10.08	8.84										
5.43	4.06		Bratca	9.11		9.50											
6.31	4.52	4.16	Ciucia	8.37	12.52	9.18											
7.16	5.32	4.52	B. Huedin	7.54	12.20	8.37	4.00	9.06	4.25								
8.08	6.24		Ghârbău	6.51		7.37	5.01	10.29	5.39								
8.33	6.59	5.55	sos. } Cluș (pl. sos.)	6.18	11.01	7.00	6.57	12.48	7.19								
8.60	8.30	6.11	pl. } Apahida	5.24	10.46	6.45	7.55	1.55									
9.07	8.59	6.27		5.02		6.27	8.47	3.02	Numar								
10.14	10.29	7.26	Ghiria	8.40	9.23	5.12	9.24	3.52	Marșă								
10.44	11.16	7.50	sos. } Cucerdea (pl. sos.)	8.11	8.54	4.43	10.14	4.55	oamun								
10.56	11.31	7.52	pl. } Uioara	8.04	8.49	4.33											
11.08	11.40		Vințul de sus	2.58		4.27											
11.12	11.50		Aiud	2.51		4.20											
11.34	12.20	8.16	sos. } Teiuș (pl. sos.)	2.29	8.23	8.59	4.44	9.40	10.30	3.56							
11.52	12.46	8.32	pl. } Crăciunel	2.07	8.06	8.38	5.34	10.30	11.22	4.59							
12.24	1.43	8.37		1.42	8.00	8.02	5.45	10.42		5.15							
12.53	2.17		Blăș-Küküllőszög	1.09		2.36	7.14	12.16		6.44							
1.02	2.26	9.04	Micăsasa	12.56	7.34	2.21											
1.45	3.14	9.31	sos. } Copșa-mică (pl. sos.)	12.11	7.08	1.44											
2.01	3.33	9.43	pl. } Mediaș	11.50	6.56	1.25											
2.15	3.48	9.47		11.14	6.50	1.06											
2.33	4.08	10.01	Elisabetopol	10.55	6.37	12.49											
3.04	4.45	10.25	sos. } Sighișoara (pl. sos.)	10.24	6.16	12.18											
3.40	5.27	10.53		9.45	5.49	11.40											
3.47	5.43	11.00	pl. } Hașfalău	9.35	5.42	11.33											
4.03	6.08	11.14	Homorod	9.12	5.23	11.16											
5.35	7.52	12.26	Ágostonfalva	7.46	4.23	10.08											
6.13	8.32	12.58	Apăta	7.03	3.50	9.22											
6.43	9.09	1.16	Feldiára	6.38	3.35	8.57											
7.16	9.40	1.35	sos. } Brașov (pl. sos.)	5.58	3.15	8.27	3.25	2.48									
8.00	10.25	2.09		5.08	2.45	7.48	4.02	8.30									
8.55		2.19	Timiș		2.18	5.00	4.80	4.15									
4.40		3.01	Predeal		1.42	4.24	5.18	5.21									
5.10		3.31	sos. Bucuresci pl.		1.12	3.32	8.24	8.59									
11.55		9.10			9.15	7.50											

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de nopțe.